

สัญลักษณ์ประจำจังหวัดปราจีนบุรี

ตราประจำจังหวัดปราจีนบุรี

เป็นรูปต้นโพธิ์ศรีมหาโพธิ ปลูกไว้ที่ตำบลโคกปึก อำเภอศรีมหาโพธิ เป็นสัญลักษณ์ทางด้านพุทธศาสนาที่เชิดหน้าชูตาของจังหวัดปราจีนบุรี เพราะเชื่อกันว่าเป็นต้นโพธิ์ที่สมณชุตจากอินเดียซึ่งมาเผยแพร่พระศาสนา เมื่อราว พ.ศ. ๕๐๐ ได้นำพันธุ์พระศรีมหาโพธิ์ มาจากพุทธคยา ประเทศอินเดียเป็นต้นโพธิ์ที่พระพุทธเจ้าประทับบำเพ็ญธรรมจนสำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้นโพธิ์ศรีมหาโพธิ์นี้เป็นที่นับถือบูชากราบไหว้ของราษฎรในท้องที่และต่างท้องที่ และมีการจัดงานนมัสการเป็นประจำทุกปี

คำขวัญของจังหวัดปราจีนบุรี

“ศรีมหาโพธิ์คู่บ้าน ไผ่ตงหวานคู่เมือง ผลไม้ลือเลื่อง เขตเมืองทวารวดี”

ธงประจำจังหวัด

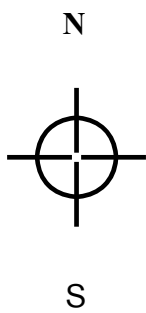
ขนาดพื้นธง กว้าง ๑.๕๐ เมตร. ยาว ๒.๒๕ เมตร ลักษณะพื้นธง ตอนต้นเป็นพื้นสีแดง และตอนปลายธงเป็นสีเหลือง ซึ่งกำหนดเป็นสีประจำภาค กว้างยาวด้านละ ๑.๕๐ เมตร มีรูปต้นโพธิ์อยู่ในกรอบวงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง ๘๕ เซนติเมตร

ดอกไม้ประจำจังหวัด

ต้นปีบ (MILLINGTONIA HORTENSISLINN) เป็นต้นไม้ผลัดใบ สูงประมาณ ๕ - ๒๕ เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มทึบกิ่งมักห้อยลง เปลือกเป็นสีเทา แตกเป็นร่องลึก ใบเป็นรูปไข่ หรือกระเดียดไปทางรูปใบหอก ลักษณะดอกเป็นดอกไม้สีขาว กลิ่นหอม ออกดอกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง ยาว ๑๐ - ๔๐ เซนติเมตร ทยอยกันเป็นรูปแตร กว้าง ๒ เซนติเมตร มี ๕ กลีบ เกสรตัวผู้ ๔ อัน ดอกแห้งใช้ผสมยาสูบ

จังหวัดปราจีนบุรี

แผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ (ปีงบประมาณ ๒๕๕๙)

วิสัยทัศน์ :

“ปราจีนบุรีเมืองน่าอยู่ อุตสาหกรรมสีเขียว แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและสุขภาพ”

พันธกิจ :

๑. ปฏิบัติภารกิจตามกฎหมายให้บรรลุผลและสนองนโยบายของรัฐบาลในทุกมิติ โดยยึดการอำนวยประโยชน์สุขของประชาชนเป็นฐาน
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับประเทศในประชาคมอาเซียนตามกฎบัตรอาเซียน
๓. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เกิดผลอย่างยั่งยืน
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. พัฒนาความสามารถในด้านการเกษตรกรรมแบบพึ่งตนเองของประชาชน
๖. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีคุณภาพ

ประกอบด้วย ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของอุตสาหกรรมสีเขียวรองรับประชาคมอาเซียน และตลาดโลก

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ :

๑. เป็นศูนย์กลางการพัฒนาคุณภาพแรงงานและเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญ
๒. เป็นแหล่งอุตสาหกรรมสีเขียวและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๓. มีระบบโลจิสติกส์ที่มีคุณภาพ สะดวก รวดเร็ว เพื่อรองรับ AEC

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง และความสงบเรียบร้อยของจังหวัด

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ :

๑. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการปกป้องและเทิดทูนสถาบัน
๒. ประชาชนมีความมั่นคงในมิติต่างๆ อย่างสมดุลและยั่งยืน
๓. มีการนำวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชุมชน การจัดการโดยสันติวิธี สนับสนุนงานด้านความมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ เมืองน่าอยู่ด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนสู่สังคมเป็นสุข

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ :

๑. ยกระดับคุณภาพชีวิตการศึกษา และแก้ไขปัญหาความยากจน
๒. เสริมสร้างคุณภาพชีวิต สุขภาพกายและใจที่ดี ครอบคลุมอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง
๓. อนุรักษ์ ฟื้นฟู ป้องกัน และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและควบคุม กิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อคืนความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ และเป็นปัจจัยสนับสนุน การดำรงชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาการเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และสุขภาพ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ :

๑. นำทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่มด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และสุขภาพ
๒. ยกระดับมาตรฐานการผลิตและตลาดสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

ตำแหน่งยุทธศาสตร์ : “เมืองอุตสาหกรรมสีเขียว สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ (Knowledge Based Society) ที่อยู่อาศัย ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและสุขภาพ”

ค่านิยม : “บริการงานแบบบูรณาการโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน”

บทที่ ๑

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดปราจีนบุรี

๑. ประวัติจังหวัดปราจีนบุรี

จังหวัดปราจีนบุรีเคยเป็นดินแดนที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยทวารวดี ปรากฏหลักฐานเป็นซากเมืองโบราณที่เรียกว่า “เมืองศรีมโหสถ” ตำบลโคกปี่ อำเภอสรีมโหสถ และทางด้านทิศตะวันออกของเมืองศรีมโหสถ ที่บริเวณบ้านโคกขวาง อำเภอสรีมหาโพธิ์ ยังมีชุมชนโบราณมีอายุร่วมสมัยเดียวกันกับเมืองศรีมโหสถอีกด้วย บริเวณซากเมืองโบราณเหล่านี้มีซากโบราณสถานซึ่งใช้ประกอบพิธีกรรม ศาสนิกกิจและโบราณวัตถุ ได้แก่ พระพุทธรูป เทวรูป เครื่องปั้นดินเผา เครื่องสำริด เครื่องมือเครื่องใช้ กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป

ในสมัยต่อมา ศูนย์กลางความเจริญได้ย้ายมาตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำปราจีนบุรีเช่นปัจจุบัน ในสมัยกรุงศรีอยุธยา เรียกว่า “เมืองปราจีน” ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นก็ยังเรียกว่า “เมืองปราจีน” หรือ “มณฑลปราจีน” จวบจนในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดระเบียบการปกครองแผ่นดินตามแบบต่างประเทศ มณฑลปราจีน ได้ถูกยุบเลิก คงมีฐานะเป็นเพียงหัวเมืองหนึ่ง ต่อมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนคำว่า เมืองเป็นจังหวัด จึงมีชื่อเรียกใหม่ว่า “จังหวัดปราจีนบุรี”

๒. ที่ตั้งและอาณาเขต

ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย อยู่ระหว่างละติจูดที่ ๑๓ องศา ๓๙ ลิปดา ถึงละติจูดที่ ๑๔ องศา ๒๗ ลิปดาเหนือ และเส้นลองจิจูดที่ ๑๐๑ องศา ๙๐ ลิปดา ถึงลองจิจูดที่ ๑๐๒ องศา ๐๗ ลิปดา ตะวันออก ห่างจากกรุงเทพมหานคร ๑๓๖ กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข ๓๓ และหมายเลข ๓๐๕ ใช้เวลาเดินทางเพียง ๑.๓๐ ชั่วโมง เป็นจุดเชื่อมโยงการคมนาคมจากกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศกัมพูชา ในรัศมี ๑๐๐ กว่ากิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

- ทิศเหนือ ติดกับ จังหวัดนครราชสีมา
- ทิศตะวันออก ติดกับ จังหวัดสระแก้ว
- ทิศตะวันตก ติดกับ จังหวัดนครนายก
- ทิศใต้ ติดกับ จังหวัดฉะเชิงเทรา

๓. ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดปราจีนบุรี ตอนบนเป็นที่ราบสูงและป่าที่ราบลุ่มชันชัน มียอดเขาสูง ๑,๓๒๖ เมตร และเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำหลายสาย มีธรรมชาติที่สวยงาม ทิศเหนือเป็นไปด้วยเทือกเขา และตอนล่างเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ เกิดจากแนวหุบเขาและแนวพระปราง ไหลมาบรรจบกันที่อำเภอกบินทร์บุรี และไหลลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอบางพระก จังหวัดฉะเชิงเทรา

๔. ลักษณะภูมิอากาศ

ปราจีนบุรีได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ประกอบกับลมฝ่ายใต้ที่พัดปกคลุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งห่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุม ลักษณะดังกล่าวทำให้บริเวณบริเวณจังหวัดปราจีนบุรีในฤดูร้อนมีอุณหภูมิสูงประมาณ ๓๙ - ๔๑ องศาเซลเซียส และอากาศค่อนข้างหนาวในฤดูหนาว

๕. พื้นที่

จังหวัดปราจีนบุรีมีพื้นที่ทั้งหมด ๔,๗๖๒,๓๖๒ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒,๙๗๖,๔๗๕ ไร่ แยกเป็น

๕.๑ พื้นที่ป่าไม้ ๑,๓๒๗,๗๑๘.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๖๑ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๕.๑.๑ เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๖ ป่า จำนวน ๓๗๔,๓๓๔.๙๔ ไร่

๕.๑.๒ ป่าไม้ถาวรตามมติ ครม. ๔ ป่า จำนวน ๙,๐๗๐ ไร่

๕.๑.๓ ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ๓ ป่า จำนวน ๙๓๑,๗๑๐.๐๖ ไร่

๕.๒ พื้นที่ทำการเกษตร ๑,๑๒๔,๘๓๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๙ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๖. ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

๖.๑ ข้อมูลการปกครอง

การแบ่งเขตการปกครอง แบ่งออกเป็น ๗ อำเภอ ๖๔ ตำบล ๗๐๘ หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง ๑๓ เทศบาล และ ๕๖ องค์การบริหารส่วนตำบล

๖.๒ ข้อมูลประชากรและครัวเรือน (ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘)

จังหวัดปราจีนบุรีมีประชากร รวมทั้งสิ้น ๔๘๒,๑๙๕ คน ชาย ๒๓๘,๖๒๕ คน หญิง ๒๔๓,๕๗๐ คน

ตารางแสดงจำนวนพื้นที่และประชากรของจังหวัดปราจีนบุรีจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนพื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนประชากร (คน)			ความหนาแน่นของประชากร (คน/ตร.กม.)
		ชาย	หญิง	รวม	
อ.เมืองปราจีนบุรี	๔๒๖.๗๖	๕๔,๘๒๑	๕๓,๘๐๖	๑๐๘,๖๒๗	๒๕๔.๕๓๙
อ.กบินทร์บุรี	๑๒๙๐.๕๕	๗๒,๑๐๕	๗๔,๒๐๑	๑๔๖,๓๐๖	๑๑๓.๓๖๗
อ.นาดี	๑๑๗๖.๐๙	๒๕,๖๖๗	๒๕,๙๙๐	๕๑,๖๕๗	๔๓.๙๒๓
อ.ประจันตคาม	๙๐๒.๐๕	๒๖,๕๒๐	๒๗,๘๗๐	๕๔,๓๙๐	๖๐.๒๙๖
อ.ศรีมหาโพธิ์	๓๙๒.๙๙	๓๕,๐๐๓	๓๖,๑๙๕	๗๑,๑๙๘	๑๘๑.๑๗
อ.ศรีมหาเสถียร	๑๒๕.๔๘	๙,๐๕๗	๙,๖๐๙	๑๘,๖๖๖	๑๔๘.๗๕๗
อ.บ้านสร้าง	๓๔๕.๒๒	๑๕,๔๕๒	๑๕,๘๙๙	๓๑,๓๕๑	๙๐.๘๑๕
รวมทั้งสิ้น	๔,๗๕๓.๔๒	๒๓๘,๗๐๑	๒๔๓,๐๖๘	๔๘๑,๗๖๙	๑๐๑.๓๕๒

จำนวนพื้นที่ที่ตลาดเคลื่อนประมาณ ๘.๙๔๒ ตร.กม.

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดปราจีนบุรี ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

ตารางแสดงจำนวนครัวเรือนจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	อบจ.	เทศบาล	อบต.
เมืองปราจีนบุรี	๑๒	๑๔๔	๔๒,๓๓๔	๑	๓	๑๑
กบินทร์บุรี	๑๔	๑๙๓	๕๔,๖๘๒	-	๓	๑๔
ประจันตคาม	๙	๑๐๖	๑๗,๖๑๘	-	๒	๘
ศรีมหาโพธิ์	๑๐	๙๐	๔๑,๔๗๔	-	๒	๗
บ้านสร้าง	๙	๘๘	๑๐,๔๗๘	-	๑	๗
นาดี	๖	๖๓	๑๘,๕๙๑	-	๑	๖
ศรีมโหสถ	๔	๒๔	๗,๒๓๕	-	๑	๓
รวม	๖๔	๗๐๘	๑๙๒,๔๑๒	๑	๑๓	๕๖

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดปราจีนบุรี ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

๗. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗.๑ ทรัพยากรป่าไม้

พื้นที่ป่าส่วนใหญ่ เป็นป่าดิบ ป่าแดง และป่าเบญจพรรณ พันธุ์ไม้สำคัญ ได้แก่ ไม้ตะเคียน ไม้ยาง ไม้มะค่าโมง ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้พะยอม ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้ตะแบก ไม้พะยุง และไม้ชิงชัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีไม้ไผ่ ที่สามารถทำรายได้ให้กับจังหวัดในการผลิตหัตถกรรมส่งออกทั้งในประเทศและต่างประเทศ

พื้นที่ป่าไม้ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมือง นาดี กบินทร์บุรี และประจันตคาม รวมมีพื้นที่ป่าไม้เนื้อที่ประมาณ ๑,๓๒๗,๗๑๘.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๖๑ เมื่อเทียบกับพื้นที่จังหวัด ดังนี้

๑. ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๖ ป่า พื้นที่ ๓๗๔,๓๓๔.๙๔ ไร่ ได้แก่ ป่าทุ่งโพธิ์ ป่าห้วยไคร้ ป่าประดู่-วังตะเคียน ป่าน้ำตกเขาอีโต้ ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ป่าควาระบมและป่าสีียด
๒. ป่าไม้ถาวรตามมติ ครม. จำนวน ๔ ป่า พื้นที่ ๙,๐๗๐ ไร่ ได้แก่ ป่าเขาใหญ่ ป่าทุ่งโพธิ์ ป่าห้วยไคร้ และที่ดินจัดสรรแปลงที่ ๑
๓. ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย จำนวน ๓ ป่า พื้นที่ ๙๓๑,๗๒๐.๐๖ ไร่ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติทับลาน และอุทยานแห่งชาติปางสีดา

ตารางแสดงพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งอยู่ในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี

ลำดับที่ / ลักษณะป่า	พื้นที่ป่าแยกตามเขตอำเภอ (ไร่)					รวมพื้นที่ (ไร่)	% พื้นที่ เทียบจังหวัด
	เมือง	นาดี	กบินทร์บุรี	ประจันตคาม	ศรีมหาโพธิ์		
พื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี						๒,๙๗๖,๔๗๖.๒๕	๑๐๐.๐๐๐
พื้นที่ป่าทั้งหมดในจังหวัด	๔๐,๕๑๖	๖๐๖,๙๗๙	๒๔๓,๐๙๐	๓๘๔,๒๒๕	๕๒,๙๐๘.๗๕	๑,๓๒๗,๗๑๘.๗๕	๔๔.๑๘๔
๑. ป่าสงวนแห่งชาติ	๑๓,๕๙๓	๘๒,๔๐๕	๒๔๓,๐๙๐	-	๕๒,๙๐๘.๗๕	๓๗๔,๓๓๔.๙๔	๑๒.๕๗๖
๑.๑ ป่าทุ่งโพธิ์	-	๑๙,๓๕๐	-	-	-	๑๙,๓๕๐	๐.๖๕๐
๑.๒ ป่าห้วยไคร้	-	-	๑๗๐,๕๐๐	-	-	๑๗๐,๕๐๐	๕.๗๒๘
๑.๓ ป่าประดู่-วังตะเคียน	-	-	๙๘๗	-	-	๙๘๗	๐.๐๓๓
๑.๔ ป่าน้ำตกเขาอีโต้	๑๓,๕๙๓	-	-	-	-	๑๓,๕๙๓	๐.๔๕๗
๑.๕ ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน	-	๖๓,๐๕๔.๙๔	-	-	-	๖๓,๐๕๔.๙๔	๒.๑๑๘
๑.๖ ป่าควาระบมและป่าสีียด	-	-	๖๖,๕๓๕	-	๔๐,๓๑๕	๑๐๖,๘๕๐	๓.๕๙๐

ลำดับที่ / ลักษณะป่า	พื้นที่ป่าแยกตามเขตอำเภอ (ไร่)					รวมพื้นที่ (ไร่)	% พื้นที่ เทียบจังหวัด
	เมือง	นาดี	กบินทร์บุรี	ประจันตคาม	ศรีมหาโพธิ		
๒. ป่าไม้ถาวรตามมติ ครม.	๔๘	๓,๙๕๔	๕,๐๖๘	-	-	๙,๐๗๐	๐.๓๐๕
๒.๑ ป่าเขาใหญ่	๔๘	-	-	-	-	๔๘	๐.๐๐๒
๒.๒ ป่าทุ่งโพธิ์	-	๓,๙๕๔	-	-	-	๓,๙๕๔	๐.๑๓๓
๒.๓ ป่าห้วยไคร้	-	-	๓,๘๔๒	-	-	๓,๘๔๒	๐.๑๒๙
๒.๔ ป่าที่จัดสรรแปลงที่ ๑	-	-	๑,๒๒๖	-	-	๑,๒๒๖	๐.๐๔๑
๓. ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย	๒๖,๘๗๕	๕๒๐,๖๒๐. ๐๖	-	๓๘๔,๒๒๕	-	๙๓๑,๗๒๐.๐๖	๓๑.๓๐๓
๓.๑ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	๒๖,๘๗๕	๓๐๖,๘๐๐	-	๓๘๔,๒๒๕	-	๙๑๗,๙๐๐	๒๙.๑๑๙
๓.๒ อุทยานแห่งชาติทับลาน	-	๒๑๒,๕๐๐	-	-	-	๒๑๒,๕๐๐	๗.๑๓๙
๓.๓ อุทยานแห่งชาติปางสีดา	-	๑,๓๒๐.๐๖	-	-	-	๑,๓๒๐.๐๖	๐.๐๔๔

สถานการณ์ป่าไม้ของจังหวัด พบว่าถูกทำลายเนื่องจากการบุกรุกเข้าไปหาที่ทำกินในป่าสงวนแห่งชาติ การลักลอบตัดแปรรูปไม้ โดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของจังหวัดปราจีนบุรีอย่างมาก กล่าวคือ ขาดปัจจัยธรรมชาติที่จะรักษาความชุ่มชื้นของพื้นดิน และชะลอกการไหลบ่าของน้ำในช่วงฤดูฝนที่มีปริมาณน้ำมาก มีผลทำให้ปริมาณน้ำไม่สม่ำเสมอตลอดปี ในฤดูฝนน้ำจะไหลบ่าอย่างรวดเร็ว ชะล้างหน้าดินไปด้วย ทำให้คุณภาพดินเลวลง ทำให้พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก มีน้อยและในฤดูแล้งพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดค่อนข้างแห้งแล้ง ขาดแคลนน้ำ ทั้งนี้จึงมีโครงการพัฒนาป่าไม้ในหลายรูปแบบ ซึ่งโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว อาทิ การปลูกสร้างสวนป่า ป่าทดแทน ป่าชุมชนโครงการจัดสรรที่ดินให้ประชาชนอยู่อาศัยและทำกิน

ตารางแสดงพื้นที่ป่าไม้จังหวัดปราจีนบุรี พื้นที่จังหวัด ๓,๑๔๐,๘๑๗.๕๖ ไร่

ปี พ.ศ.	เนื้อที่ป่า (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด
๒๕๕๖	๘๘๖,๐๔๗.๕๖	๒๘.๒๑
๒๕๕๗	๘๘๒,๗๐๕.๑๙	๒๘.๑๐

ที่มา : เว็บไซต์ของกรมป่าไม้-สถิติการป่าไม้ (www.forest.go.th). ข้อมูล พื้นที่ป่าไม้ แยกรายจังหวัด พ.ศ.๒๕๕๗

พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในจังหวัดปราจีนบุรี มีทั้งสิ้น ๖ ป่า รวมเนื้อที่ ๔๙๗,๖๙๘ ไร่ สังกอบ สปก. จำนวน ๒๐๐,๓๘๓ ไร่ คงเหลือเนื้อที่ ๒๙๗,๓๑๕ ไร่

ตารางแสดงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี

ลำดับ	ป่าสงวนแห่งชาติ		สงมอบ สปก. (ไร่)	คงเหลือ (ไร่)
	ชื่อป่า	เนื้อที่ (ไร่)		
๑	ป่าทุ่งโพธิ์	๑๙,๓๕๐	๑๔,๖๙๐	๔,๖๖๐
๒	ป่าห้วยไคร้	๑๗๐,๕๐๐	๑๖๓,๒๘๐	๗,๒๒๐
๓	ป่าประดู่ - วังตะเคียน	๙๘๗	๙๘๗	-
๔	ป่าน้ำตกเขาไต้	๑๓,๕๙๓	-	๑๓,๕๙๓
๕	ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน	๒๗๖,๘๗๕	๕,๐๓๓	๒๗๑,๘๔๒
๖	ป่าแควระบมและป่าสียัด	๑๖,๓๙๓	๑๖,๓๙๓	-
รวม		๔๙๗,๖๙๘	๒๐๐,๓๘๓	๒๙๗,๓๑๕

๗.๒ ทรัพยากรแร่ธาตุ

๗.๒.๑ ประทานบัตร จำนวน ๕ แปลง

- ๑) แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนฯ จำนวน ๒ แปลง
- ๒) แร่หินประดับชนิดแร่หินแกรนิต จำนวน ๑ แปลง
- ๓) แร่ดินขาวและบอลเคลย์ จำนวน ๒ แปลง

๗.๒.๒ คำขอประทานบัตรและอาชญาบัตรพิเศษ อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ อยู่ระหว่างดำเนินการ ๑๘ แปลง

- ๑) แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนฯ จำนวน ๗ แปลง
- ๒) แร่ทองคำ เงิน ทองแดง ฯลฯ จำนวน ๕ แปลง
- ๓) แร่หินอุตสาหกรรม ชนิดดินซีเมนต์ จำนวน ๑๒ แปลง
- ๔) แร่망กานีส จำนวน ๑ แปลง

ตารางแสดงเหมืองแร่ คมนงาน และปริมาณที่ผลิตได้ จำแนกตามชนิดแร่ พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๗

ปี พ.ศ.	จำนวนเหมืองแร่	จำนวน คนงาน (คน)	ปริมาณแร่ที่ผลิตได้ (เมตริกตัน)		
			แร่ดินขาวและ แร่บอลเคลย์	แร่หินอุตสาหกรรม ชนิดหินปูน (เพื่อการก่อสร้าง)	แร่ดินอุตสาหกรรม ชนิดซีเมนต์
๒๕๕๓	๖	๘๕	๑๕,๙๖๐	๔๙๐,๒๔๙	-
๒๕๕๔	๕	๗๐	๕๑,๘๕๐	๖๘๒,๙๓๑	-
๒๕๕๕	๓	๔๔	๑๙,๘๐๓	๒๗๔,๑๕๑	-
๒๕๕๖	๑๐	๒๔๙	๑๖,๖๐๐	๒๖๒,๔๑๐	-
๒๕๕๗	๑๐	๒๔๙	๑๓,๓๐๗	๕๓๘,๙๔๘	๙,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปราจีนบุรี

๗.๓ ทรัพยากรน้ำ

จังหวัดปราจีนบุรีตั้งอยู่ใกล้ฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย จึงได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดพาไอน้ำจากอ่าวไทยปะทะภูเขาทางเหนือของจังหวัดลอยตัวตกมาเป็นฝนและได้รับอิทธิพลจากพายุโซนร้อนปีละ ๒-๓ ลูก ทำให้ปริมาณน้ำฝนมีค่อนข้างมาก เหมาะแก่การกสิกรรม จังหวัดมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำปราจีนบุรี ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของแควพระปรังและแควหนุมาน บริเวณอำเภอกบินทร์บุรี และคลองประจันตคาม บริเวณอำเภอมืองปราจีนบุรี และไหลรวมกับแม่น้ำนครนายก เป็นแม่น้ำบางปะกง มีความยาวประมาณ ๖๘ กิโลเมตร

แหล่งน้ำธรรมชาติบนโลกนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท คือ

๗.๓.๑ น้ำฟ้าหรือน้ำในบรรยากาศ มีหลากหลายสถานะ ได้แก่ ฝน ลูกเห็บ น้ำค้าง เมฆหมอก ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของน้ำอีกทั้ง ๒ ประเภท

๗.๓.๒ น้ำผิวดิน ลักษณะสายน้ำของแม่น้ำปราจีนบุรี สภาพของแม่น้ำ จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งไหลผ่านพื้นที่เกือบทั้งจังหวัดมีความแตกต่างกันไปตามภูมิประเทศ การประกอบอาชีพ และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ตามลักษณะของสายน้ำที่แบ่งออกเป็น ๓ ช่วง คือ

๑) บริเวณต้นน้ำ ครอบคลุมอำเภอภักดีชุมพล, อำเภอเมือง และ อำเภอประจันตคาม สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง พื้นที่ทางการเกษตร

๒) บริเวณกลางน้ำ ครอบคลุมอำเภอภักดีชุมพล (ตำบลหนองกี่, ตำบลบ้านนา, ตำบลภักดีชุมพล) อำเภอศรีมหาโพธิ (ตำบลท่าตูม) อำเภอประจันตคาม (ตำบลโพธิ์งาม)

๓) บริเวณปลายน้ำ ครอบคลุมอำเภอบ้านสร้าง ลักษณะพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม

๗.๓.๓ น้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาล

เมื่อน้ำฟ้าหรือน้ำในบรรยากาศ และน้ำผิวดินไหลซึมลงสู่ใต้ดิน และถูกกักเก็บไว้ในชั้นดิน ชั้นหินก็จะเรียกน้ำเหล่านี้ว่า “น้ำบาดาล” จังหวัดปราจีนบุรี ได้กำหนดประเภทการใช้น้ำบาดาลเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑) เพื่อการอุปโภคบริโภค ได้แก่ การใช้น้ำเพื่อเป็นน้ำดื่ม น้ำใช้ในครัวเรือนที่มีได้มีการซื้อขาย เช่น หมู่บ้านจัดสรร

๒) เพื่อประกอบธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจ (อุตสาหกรรม) ธุรกิจ (บริการ) และธุรกิจ (การค้า)

๓) เพื่อเกษตรกรรม ได้แก่ การใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดปราจีนบุรี.

๗.๔ ทรัพยากรดิน

จังหวัดปราจีนบุรี มีกลุ่มดินที่อุดมสมบูรณ์ คือ กลุ่มดินนา เหมาะสมกับการปลูกข้าวและไม้ผล กลุ่มดินไร่ ที่มีความอุดมสมบูรณ์น้อยกว่าดินนา เหมาะสมกับการปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลังและพืชไร่อื่น จากลักษณะดินดังกล่าว จึงมีความเหมาะสมกับการทำนา ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นและพืชไร่

ปัญหาการใช้ที่ดินในบางอำเภอ มีศักยภาพของดินที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืช เช่น มีดินเปรี้ยวในพื้นที่อำเภอบ้านสร้าง อำเภอศรีมหาโพธิ และอำเภอเมือง และการเสื่อมของคุณภาพดิน ตลอดจนปัญหาการพังทลายของดิน ดินมีสภาพเป็นดินปนทรายของพื้นที่อำเภอเมืองปราจีนบุรี และอำเภอศรีมหาโพธิ ทำให้เกษตรกรต้องใช้ต้นทุนสูงในการปรับปรุงคุณภาพดิน

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดปราจีนบุรี.

บทที่ ๒

สภาพทางการเมืองการและการปกครอง

๑. การเลือกตั้ง

๑.๑ การเลือกตั้งวุฒิสภาจังหวัดปราจีนบุรี

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๑ มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๓๑๔,๖๒๐ คน มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ๑๙๖,๗๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕๕ มีบัตรเสียจำนวน ๖,๐๑๒ บัตร คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๕ และจำนวนบัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน ๑๔,๖๔๖ บัตร คิดเป็นร้อยละ ๗.๔๔

ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง คือ นายสุรเดช จิรฐิติเจริญ

๑.๒ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี

๑.๒.๑ วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ได้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของจังหวัด มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๓๐๕,๐๔๕ คน มาใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๒๔๗,๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๐๓ และมีบัตรเสียจำนวน ๕,๖๘๐ บัตร คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๐ และมีบัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน ๑๒,๓๔๐ บัตร คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๙

ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง ได้แก่ นายชยุต ภูมมะกาญจนะ นายคงกฤษ หงส์วิไล และนายสุนทร วิลาวลัย

๑.๒.๒ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๑ มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๒๙๐,๖๙๐ คน มาใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๘๕,๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๖๙ และมีบัตรเสีย จำนวน ๗,๗๙๗ บัตร คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๑ และมีบัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน ๕,๖๘๖ บัตร คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๗

ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง คือ นายเกียรติกร พากเพียรศิลป์

๒. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปราจีนบุรี แยกได้ดังนี้

๒.๑ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีทั้งสิ้น ๒๙ หน่วยงาน แยกเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๖ หน่วยงาน และสังกัดกระทรวง ทบวง กรม อื่น ๆ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๓ หน่วยงาน

๒.๒ การบริหารราชการส่วนกลาง มีทั้งสิ้น ๔๙ หน่วยงาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๔ หน่วยงาน และสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ จำนวน ๔๕ หน่วยงาน

๒.๓ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีทั้งสิ้น ๗๐ แห่ง แยกเป็น

- องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง
- เทศบาล ๑๓ แห่ง
- องค์การบริหารส่วนตำบล ๕๖ แห่ง

รายนามผู้ว่าราชการในจังหวัดปราจีนบุรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตั้งแต่ปี พ.ศ.	ถึงปี พ.ศ.
๑	พระยาเพชรรัตน์	-	-
๒	พระยาปราจิม (นก)	-	๒๔๐๖
๓	พระยาประจิม (ขลิบ)	๒๔๐๖	๒๔๑๙
๔	พระปรีชาภการ (สำอาง อำมาตยกุล)	๒๔๑๙	๒๔๒๑
๕	พระยาอุทัยมนตรี (ทิม)	๒๔๒๓	๒๔๒๘
๖	พระยาประจิม (สด)	๒๔๒๘	-
๗	พระยาอุไทยมนตรี	๒๔๔๒	๒๔๔๔
๘	นายพินิจราชการ	๒๔๔๔	๒๔๔๔
๙	ม.จ.ปฏิพัทธ์ เกษมศรี	๒๔๔๔	-
๑๐	พระยาประชาไศรย สรเดช (สะอาด ฦป้อมเพชร)	๒๔๔๘	๒๔๕๗
๑๑	ม.จ.ทองเต็ม ทองแถม	๒๔๕๗	๒๔๗๑
๑๒	พระศรีนครคาม (ทองสุทนต์ พินิจ)	๒๔๗๑	๒๔๗๖
๑๓	พ.อ.พระศรีราชสงคราม (ศรี สุขวาที)	๒๔๗๖	๒๔๘๐
๑๔	พ.ต.ขุนจำนงค์ ภูมิเวช ก้าน ดิวแพทย์	๒๔๘๐	๒๔๘๑
๑๕	ขุนวิมล ประภากัย (จรัส วิภาตกริส)	๒๔๘๑	๒๔๘๒
๑๖	พระพิชิต บรรชาการ (ทรัพย์ อินทรศรีณี)	๒๔๘๒	๒๔๘๔
๑๗	นายอุดม บุญประกอบ	๒๔๘๔	๒๔๘๕
๑๘	พ.อ.พินิจ เสนาการ (สุข อัญชานานนท์)	๒๔๘๕	๒๔๘๗
๑๙	ขุนภูมิประเสริฐ (เอื้อ ศิริยานนท์)	๒๔๘๗	๒๔๘๘
๒๐	นายถนอม วิบูลมงคล	๒๔๘๘	๒๔๘๙
๒๑	นายชื่น ไชยศิริ	๒๔๘๙	๒๔๙๐
๒๒	นายชม ชานินันท์	๒๔๙๐	๒๔๙๐
๒๓	นายณรงค์ บัณฑิต	๒๔๙๐	๒๔๙๕
๒๔	นายชาติ บุญรัตน์	๒๔๙๕	๒๔๙๕
๒๕	นายเพชร บุรณะวรศิริ	๒๔๙๕	๒๔๙๗
๒๖	นายประสงค์ อิศระภักดี	๒๔๙๗	๒๔๙๗
๒๗	นายนวน มีชำนาญ	๒๔๙๗	๒๕๐๐
๒๘	นายพินิจ โชติพันธ์	๒๕๐๐	๒๕๐๑
๒๙	นายประสิทธิ์ อุไรรัตน์	๒๕๐๑	๒๕๐๕
๓๐	นายสมบัติ สมบัติทวี	๒๕๐๕	๒๕๐๕
๓๑	พล.ต.ต.สามารถ วายวานนท์	๒๕๐๕	๒๕๐๘
๓๒	นายยุทธ จรรย์ยานนท์	๒๕๐๘	๒๕๐๙
๓๓	นายรัชชัย เดชาติวงศ์ ฦ อยู่ยา	๒๕๐๙	๒๕๑๐
๓๔	นายประจักษ์ วัชรปาน	๒๕๑๐	๒๕๑๒

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตั้งแต่ปีพ.ศ.	ถึงปีพ.ศ.
๓๕	พล.ต.ต.ชนะ สมุทรวานิช	๒๕๑๒	๒๕๑๓
๓๖	พล.ต.ต.ชาย อุบลเดชประชารักษ์	๒๕๑๓	๒๕๑๔
๓๗	พล.ต.ต.ศรีศักดิ์ ธรรมรักษ์	๒๕๑๔	๒๕๑๘
๓๘	นายดิเรก โสตสถิต	๒๕๑๘	๒๕๒๐
๓๙	นายสลับ นาคะเสถียร	๒๕๒๐	๒๕๒๓
๔๐	นายอารีย์ วงศ์อารยะ	๒๕๒๓	๒๕๒๗
๔๑	นายสมพงษ์ พันธุ์สุวรรณ	๒๕๒๗	๒๕๒๘
๔๒	นายจำเนียร ขวนพงศ์	๒๕๒๘	๒๕๓๓
๔๓	นายประมวล รุจน์เสรี	๒๕๓๓	๒๕๓๔
๔๔	นายบรรจง กันตวิรุฒ	๒๕๓๔	๒๕๓๗
๔๕	นายวิเชียร เปาอินทร์	๒๕๓๗	๒๕๓๙
๔๖	นายสุดจิต นิมิตกุล	๒๕๓๙	๒๕๔๒
๔๗	นายชัยจิตร รัฐขจร	๒๕๔๒	๒๕๔๕
๔๘	นายสุรพล ภาษีตินรินทร์	๒๕๔๕	๒๕๔๖
๔๙	นายสุขุมวิทย์ สาริบุตร	๒๕๔๖	๒๕๔๘
๕๐	นายไอรส วงษ์สิทธิ์	๒๕๔๘	๒๕๕๐
๕๑	นางพรรณณี แก่นสุวรรณ	๒๕๕๐	๒๕๕๑
๕๒	นายรัชชัย เทอดเผ่าไทย	๒๕๕๑	๒๕๕๒
๕๓	นายศิริพงษ์ ห่านตระกูล	๒๕๕๒	๒๕๕๕
๕๔	นางสาวจิตรา พรหมชุตติมา	๒๕๕๕	๒๕๕๘
๕๕	นายอุกริช พึ่งโสภา	๒๕๕๘	ปัจจุบัน

บทที่ ๓

สภาพทางด้านเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

๑. สภาพทางด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

๑.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ตามราคาประจำปี ๒๕๕๖

ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด มีมูลค่า ๑๘๒,๕๐๑ ล้านบาท อยู่ในลำดับที่ ๔ ของภาคตะวันออก ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดปราจีนบุรี เฉลี่ยต่อคนต่อปี อยู่ในลำดับที่ ๘ ของประเทศ มีมูลค่า ๓๑๗,๕๒๐ บาท

ตารางแสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.๒๕๕๖ (ล้านบาท)

สาขาการผลิต	๒๕๕๖
ภาคเกษตร	๗,๘๙๗
สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	๖,๙๗๓
สาขาประมง	๙๒๕
ภาคนอกเกษตร	๑๗๔,๖๐๔
สาขาเหมืองแร่และเหมืองหิน	๒๔๙
สาขาอุตสาหกรรม	๑๒๙,๙๘๗
สาขาไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	๒,๔๖๘
สาขาก่อสร้าง	๒,๓๙๒
สาขาการขนส่ง การขายปลีกฯ	๒๑,๕๙๐
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	๔๕๓
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าฯ	๑,๓๐๑
สาขาตัวกลางทางการเงิน	๒,๑๙๔
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ฯ	๒,๓๘๔
สาขาการบริหารราชการฯ	๕,๓๐๘
สาขาการศึกษา	๔,๗๓๐
สาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม	๙๘๙
สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคมฯ	๔๘๑
สาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๗๗
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี	๑๘๒,๕๐๑
Per Capita GPP (Baht)	๓๑๗,๕๒๐
Population (๑,๐๐๐ persons)	๕๗๕

๑.๒ เงินฝากและสินเชื่อ

เงินฝากของจังหวัดปราจีนบุรีช่วงปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๘ ขยายตัวเพิ่มขึ้น และในปี ๒๕๕๘ ณ เดือนมิถุนายน มีปริมาณเงินฝากรวม ๒๘๘,๙๔๒.๒๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดือนเดียวกันของปีที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ ๗.๑๘ แนวโน้มคาดว่าปริมาณเงินฝากของจังหวัดปราจีนบุรีจะเพิ่มขึ้นจากการระดมทุนของ ธนาคารพาณิชย์

สินเชื่อของจังหวัดปราจีนบุรีช่วงปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๘ ขยายตัวเพิ่มขึ้นและลดลงในปี ๒๕๕๘ และในปี ๒๕๕๘ ณ เดือนมิถุนายน มีปริมาณสินเชื่อรวม ๒๓๐,๒๘๗.๖๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของ ปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ ๓.๘๕ แนวโน้มคาดว่าปริมาณสินเชื่อของจังหวัดปราจีนบุรีจะลดลงจากการชะลอตัวของ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

๑.๓. การประกอบอาชีพ

๑.๓.๑ ด้านการเกษตร

● การเพาะปลูก พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ และ มูลค่าการผลิต (พืชเศรษฐกิจ ๕ ลำดับแรก)

จังหวัดปราจีนบุรีมีพื้นที่ทำการเกษตร ๑,๑๒๔,๘๓๖ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๙ ของพื้นที่ ทั้งหมด ที่เหลืออีก ๑๗.๖๐% จะเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม ๒ หมื่นไร่เศษ ที่อยู่อาศัยและย่านเศรษฐกิจ ๔ แสนไร่เศษ โดยมีข้าวเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดปราจีนบุรี จากข้อมูลสำนักงาน เศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แสดงให้เห็นว่า ข้าวนาปีในปี ๒๕๕๗ มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเมื่อ เทียบกับปีที่ผ่านมา คือ มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว ๓๙๘,๖๑๙ไร่ และผลผลิตปริมาณ ๑๗๐,๔๓๖.๙๔ตัน (๒.๓๔ตัน/ไร่) ขณะที่ ปี ๒๕๕๖ มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว ๔๐๔,๘๖๓ไร่ ซึ่งได้ผลผลิต ๑๘๓,๕๗๒ตัน (๒.๒๑ ตัน/ไร่) สำหรับข้าวนา ปรังมีการเก็บเกี่ยวและผลผลิตที่ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

ตารางแสดงข้อมูลด้านเกษตรกรรมที่สำคัญแยกตามประเภท (ข้อมูล ณ ปี พ.ศ.๒๕๕๘)

ชื่อพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	บริเวณเพาะปลูก (อำเภอ)
ประเภทข้าว					
ข้าวเจ้านาปี	๔๖๕,๙๙๒	๓๙๘,๖๑๙	๔๒๘	๑๗๐,๔๓๖	ทุกอำเภอ
ข้าวเจ้านาปรัง	๑๖๕,๕๒๕	๑๖๓,๔๔๒	๖๔๓	๑๐๕,๐๕๖	ทุกอำเภอ
ประเภทพืชไร่/พืชผัก					
มันสำปะหลัง	๑๕๖,๗๘๐	๑๕๐,๐๓๘	๓,๓๒๔	๔๙๘,๗๘๔	ยกเว้นบ้านสร้าง
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๒๑,๔๓๐	๒๑,๓๗๗	๖๓๒	๑๔,๓๕๙	ยกเว้นบ้านสร้าง
อ้อยเคี้ยว	๑๑๔	๑๑๔	๑๕,๐๐๐	๑,๗๑๐	กบินทร์บุรี

ชื่อพืช	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก. / ไร่)	บริเวณเพาะปลูก (อำเภอ)
ถั่วฝักยาว	๘๐	๘๐	๓๙	๔๘๙	ยกเว้นบ้านสร้าง
แตงกวา	๖๒	๖๒	๔๕	๗๒๑	ยกเว้นบ้านสร้าง,ศรีมโหสถ,นาดี
แตงโมเนื้อ	๗๐๓	๗๐๓	๒,๔๒๔	๓,๔๔๘	เมือง,ประจันตคาม,กบินทร์บุรี
ข้าวโพดหวาน	๗๕	๗๕	๑๑๑	๑,๔๗๖	ยกเว้นบ้านสร้าง,ศรีมโหสถ
ขะอม	๘๔๗	๘๔๗	๓๔๙	๔๑๒	ทุกอำเภอ

● การเลี้ยงสัตว์

จากข้อมูลสถิติปศุสัตว์ของกรมปศุสัตว์ พบว่า ปราจีนบุรีเป็นแหล่งผลิตไก่เนื้อ และไก่ไข่ที่สำคัญของประเทศไทยจะเห็นได้ว่าในปี ๒๕๕๗ จังหวัดปราจีนบุรี มีการเลี้ยงไก่เนื้อมากเป็นอันดับ ๑ ของภาคและ อันดับ ๓ ของประเทศคิดเป็นร้อยละ ๕.๔๖ ขณะที่เลี้ยงไก่ไข่มากเป็นอันดับ ๖ ของประเทศ มีสัดส่วนประมาณร้อยละ ๓.๙๒ ของจำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยงทั่วประเทศ และเป็นจังหวัดที่มีการเลี้ยงเป็ดเนื้อมากเป็นอันดับ ๘ ของประเทศคิดเป็นร้อยละ ๔.๙๕ ของจำนวนเป็นเนื้อที่เลี้ยงอยู่ทั่วประเทศ

ตารางแสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์

	จำนวนผลผลิต (ตัว)				
	ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘
สุกร	๑๕๙,๘๗๔	๒๒๙,๑๘๖	๑๘๖,๒๔๒	๒๕๕,๖๑๓	๒๑๘,๙๒๔
ไก่เนื้อ	๑๒,๕๘๒,๒๑๐	๑๕,๙๘๙,๖๙๒	๑๗,๖๓๐,๙๖๑	๑๖,๓๔๑,๐๔๖	๑๖,๔๙๖,๓๓๘
ไก่ไข่	๒,๕๑๖,๓๒๐	๒,๙๑๑,๔๙๖	๙๓๘,๕๒๓	๒,๕๘๓,๘๕๐	๒,๑๕๕,๖๔๗
โคเนื้อ	๒๔,๑๒๕	๑๘,๕๑๗	๑๑,๓๖๒	๑๒,๔๐๗	๑๐,๘๓๗
กระบือ	๑๐,๒๐๙	๑๐,๒๒๔	๕,๖๗๖	๖,๓๖๙	๕,๘๑๙
เป็ด	๘๑๒,๖๐๐	๙๐๕,๗๑๑	๖๘๗,๐๔๕	๓๓๒,๓๐๕	๓๔๐,๓๒๒
แพะ	๑,๐๘๙	๘๔๓	๗๓๑	๕๙๙	๖๒๕
ห่าน	๑๗	-	๕๐	-	-
ไก่พื้นเมือง	๖๐๗,๙๙๒	๗๘๗,๒๗๖	๓๘๐,๐๐๒	๖๐๐,๖๐๖	๑,๒๗๕,๗๑๙

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ.๒๕๕๘/ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปราจีนบุรี

๑.๓.๒ การทำประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ด้านประมงจำแนกออกเป็น ๒ ประเภท คือการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการจับสัตว์น้ำจืดจากแหล่งน้ำธรรมชาติ

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี มีจำนวน ๓,๐๖๖ ครัวเรือน อำเภอที่สามารถจับสัตว์น้ำได้มากที่สุด คือ อำเภอบ้านสร้าง น้อยที่สุด คือ อำเภอนาดี โดยแบ่งออกเป็นอำเภอดังต่อไปนี้

ตารางแสดงจำนวนครัวเรือนที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด และปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้
จากการทำประมงน้ำจืด เป็นรายอำเภอ พ.ศ.๒๕๕๗

อำเภอ	เนื้อที่เพาะเลี้ยง สัตว์น้ำจืด (ไร่)	จำนวนครัวเรือน เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จืด (ครัวเรือน)	ปริมาณ การจับสัตว์น้ำจืด (กก.)	มูลค่า (บาท)
เมืองปราจีนบุรี	๓,๑๒๗.๑๕	๔๔๘	๓๕๐,๑๒๐	๒๕๙,๒๐๑,๘๖๔
กบินทร์บุรี	๙๓๘.๓๐	๗๐๙	๒๑๖,๙๘๕	๘,๔๓๐,๙๔๔
นาดี	๓๘๖.๒๕	๓๐๗	๒๑๗,๙๑๕	๔๑๖,๓๕๐
บ้านสร้าง	๑๙,๑๑๒.๗๙	๙๕๗	๖๕๓,๗๒๓	๖๗๒,๕๖๒,๓๖๑
ประจันตคาม	๖๗๘.๗๕	๒๑๒	๑๕,๗๘๐	๑๖,๙๖๙,๔๓๔
ศรีมหาโพธิ์	๒,๓๘๔.๗๑	๒๙๗	๒๔๗,๑๑๖	๗๓,๒๗๖,๒๖๔
ศรีมโหสถ	๑,๙๙๒.๐๐	๑๓๖	๑๒,๕๐๕	๓๓,๙๓๗,๓๐๖
รวมยอด	๒๘,๖๑๙.๙๕	๓,๐๖๖	๑,๗๑๓,๘๔๔	๑,๐๖๔,๗๙๔,๕๒๓

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ.๒๕๕๘

๒.๓ ด้านการค้าและอุตสาหกรรม

๒.๓.๑ จำนวนทะเบียนนิติบุคคล จำแนกตามประเภทจดทะเบียน

มีจำนวนนิติบุคคลอยู่ในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน ๒,๒๖๑ ราย แยกเป็น
ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล จำนวน ๔ ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน ๑,๑๒๑ ราย บริษัทจำกัด จำนวน
๑,๑๓๑ ราย และบริษัทมหาชนจำกัด จำนวน ๕ ราย มีทุนจดทะเบียนรวมนิติบุคคลทั้งหมด ๑๑๒,๖๙๓,๕๓๐
บาท (ข้อมูล : รายงานสถิติจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ.๒๕๕๘)

๒.๓.๒ จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม ๕ ลำดับแรก (จำแนกตามประเภท
อุตสาหกรรม ๒๑ หมวด) เงินทุนจดทะเบียน และอัตราการจ้างงาน

จังหวัดปราจีนบุรีมีสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมการเกษตร และอุตสาหกรรม
พลาสติก มากที่สุด จำนวน ๖๗ แห่ง อันดับที่ ๒ ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร มีจำนวน ๖๔ แห่ง อันดับที่ ๓
ได้แก่ อุตสาหกรรมขนส่ง มีจำนวน ๕๙ แห่ง อันดับที่ ๔ ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวน ๕๘ แห่ง
และอันดับที่ ๕ ได้แก่ อุตสาหกรรมอโลหะ มีจำนวน ๕๐ แห่ง

จังหวัดปราจีนบุรี	สถานประกอบการ อุตสาหกรรม	เงินทุน (บาท)	คนงาน (คน)
รวม	๘๕๐	๑๗๘,๑๖๒,๘๕๙,๕๙๒	๙๓,๙๐๒

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ.๒๕๕๘

๒.๔ ด้านการท่องเที่ยว

๒.๔.๑ จำนวนห้องพัก

จังหวัดปราจีนบุรีจำนวนห้องพัก ๒,๓๑๕ ห้อง

๒.๔.๒ จำนวนนักท่องเที่ยว (ไทย - ต่างประเทศ)

จังหวัดปราจีนบุรีมีจำนวนนักท่องเที่ยว ๗๗๔,๔๔๘ คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ๗๐๙,๕๓๙ คน และชาวต่างประเทศ ๖๔,๙๐๙ คน

๒.๔.๓ ภาษีมูลค่าเพิ่ม และค่าธรรมเนียม ที่จัดเก็บจากธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร

จังหวัดปราจีนบุรีมีรายได้จากการท่องเที่ยว ๖,๔๓๒.๗๘ ล้านบาท

๒.๔.๔ สถานที่ท่องเที่ยวแนะนำ ๑๐ ลำดับแรกได้แก่

- ๑) พระพุทธทวารวดีศรีปราจีน สิรินครโลกนาถ ซึ่งเป็นพระประจำจังหวัดปราจีนบุรี
- ๒) ต้นโพธิ์ศรีมหาโพธิ วัดต้นโพธิ์
- ๓) รอยพระพุทธบาทคู่ วัดสระมรกต
- ๔) อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
- ๕) ดิگเจ้าพระยาอภัยภูเบศร
- ๖) ศาลสมเด็จพระนเรศวร
- ๗) น้ำตกเหวนรก
- ๘) น้ำตกเขาอีโต้
- ๙) อ่างเก็บน้ำจักรพงษ์
- ๑๐) พิพิธภัณฑ์อยู่สุขสุวรรณีย์

๒.๔.๕ ร้านอาหารเด่นประจำเดือน ๑๐ ลำดับแรก

- ๑) เรือนตำนานซีฟู้ด
- ๒) ก๋วยเตี๋ยวสมุนไพโร
- ๓) ชมชล
- ๔) ก๋วยเตี๋ยวไก่เบตง
- ๕) เจ้าคุณ ท ปลาเผา
- ๖) บ้านริมน้ำ
- ๗) เจิมะลิอาหารเวียดนาม
- ๘) ริมบ้านชานเมือง
- ๙) ระเบียบสบาย
- ๑๐) ครูจืดครกแตก

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ.๒๕๕๘

บทที่ ๔

สภาพทางสังคม

๑. ด้านการศึกษา

จังหวัดปราจีนบุรี เป็นจังหวัดที่มีการจัดการเรียนการสอนหรือมีสถานศึกษาในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา มีแหล่งพัฒนาความรู้และทักษะในการศึกษาสำหรับผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาในระบบโรงเรียน ประชาชนชาวปราจีนบุรีจึงมีโอกาสดูแลได้รับการศึกษาในระดับสูงค่อนข้างมาก สถานศึกษาของจังหวัดปราจีนบุรี แบ่งเป็นสังกัด ดังนี้

๑.๑ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารและการจัดการศึกษาในรูปแบบของเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการบริหารจัดการที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีเจตนารมณ์ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางมาให้หน่วยงานที่มีหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาโดยตรง และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา๓๗) การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษาโดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรมและความเหมาะสมด้านอื่นด้วย เว้นแต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยอาชีวศึกษา

ให้ รมต. โดยคำแนะนำของสภาการศึกษา มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังนี้

๑.๑.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี ๒ เขต ได้แก่

๑) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต ๑ มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน ๑๒๙ โรงเรียน ๓ สาขา ครอบคลุมพื้นที่ ๕ อำเภอต่าง ๆ ดังนี้ อำเภอเมืองปราจีนบุรี อำเภอบ้านสร้าง อำเภอประจันตคาม อำเภอศรีมหาโพธิ์ และอำเภอศรีมโหสถ

๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต ๒ มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน ๑๒๑ แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ ๒ อำเภอต่าง ๆ ดังนี้ อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอนาดี

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการปัจจุบัน การจัดการศึกษาเอกชน มีกฎหมายควบคุมหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ อีกเป็นจำนวนมาก เพื่อให้มีมาตรฐาน แต่จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความก้าวหน้าของโรงเรียนในหลาย ๆ ด้าน โรงเรียนเอกชนในส่วนภูมิภาค ซึ่งเดิมมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอเป็นหน่วยงานควบคุมกำกับ หลังจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๔๖ มีผลบังคับใช้ มีการยุบรวมสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ และสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนเอกชนในส่วนภูมิภาค จึงอยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็น “ผู้อนุญาต” ซึ่งสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดปราจีนบุรีมีทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ดังนี้

๑.๑.๒ สถานศึกษาเอกชนในระบบโรงเรียน ได้แก่โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตรที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการและจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งมีทั้งโรงเรียนประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา เปิดสอนระดับปฐมวัยถึงประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยมีโรงเรียน ๒๗ แห่ง จำแนกเป็นโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา ๒๓ และโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา ๔ แห่ง

๑.๑.๓ สถานศึกษาเอกชนนอกระบบ ได้แก่โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตรต้นแบบที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดทำ หรือจัดทำร่วมกับหน่วยงานอื่นและจัดเป็นรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งในจังหวัดมีโรงเรียนเอกชนนอกระบบที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน ๑๑ แห่ง

๑.๒ สังกัดสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น จำนวน ๑๔ แห่ง ดังนี้

๑.๒.๑ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเทศบาล จำนวน ๘ แห่ง อยู่ในเขตอำเภอเมืองปราจีนบุรี จำนวน ๖ แห่ง อำเภอกบินทร์บุรี จำนวน ๒ แห่ง

๑.๒.๒ สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๖ แห่ง อยู่ในเขตอำเภอเมืองปราจีนบุรี จำนวน ๓ แห่ง อำเภอกบินทร์บุรี จำนวน ๒ แห่ง และอำเภอนาดี จำนวน ๑ แห่ง

๑.๓ โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน ๑ แห่ง คือโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี เปิดสอนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑.๔ โรงเรียนสังกัดศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน ๗ แห่ง คือศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั้ง ๗ อำเภอ โดยได้เปิดสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑.๕ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จังหวัดได้ให้การสนับสนุนสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาจัดการเรียนการสอนประเภทอาชีวศึกษา หรือการส่งเสริมวิชาชีพ ประกอบด้วย

๑.๕.๑ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี วิทยาลัยการอาชีพกบินทร์บุรี วิทยาลัยเทคนิคบูรพา (เดิมชื่อวิทยาลัยช่างกลปทุมวันแห่งที่ ๒)

๑.๕.๒ โรงเรียนเอกชน ที่จัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา มีจำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนพณิชยการปราจีนบุรี โรงเรียนเทคโนโลยีนครกบินทร์ โรงเรียนเทคนิคพณิชยการกบินทร์บุรี และโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี

๑.๖ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

จังหวัด มีสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา จำนวน ๓ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตปราจีนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครเหนือ วิทยาเขตปราจีนบุรี และ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต วิทยาเขตปราจีนบุรี เปิดสอนในระดับปริญญาตรีถึงปริญญาโท

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี

๒. ด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

๒.๑ ด้านศาสนา

๒.๑.๑ ประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดนับถือศาสนาพุทธ ซึ่งมีถึงจำนวน ๔๕๒,๔๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘ จึงทำให้จังหวัดปราจีนบุรีมีวัดเป็นจำนวนมากถึง ๓๙๔ วัด เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ของจังหวัดที่มีเนื้อที่ ๔,๗๖๒.๓๖ ตารางกิโลเมตร พบว่ามีความหนาแน่นของวัดเท่ากับ ๑ : ๑๒

มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมและบาลี จำนวน ๒๔๒ แห่ง โดยกระจายในทุกอำเภอ ส่วนโรงเรียนพระปริยัติธรรมสายสามัญ มีเพียงแห่งเดียวคือที่วัดแจ้ง อำเภอประจันตคาม ซึ่งได้เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

๒.๑.๒ ศาสนาคริสต์ นอกจากศาสนาพุทธซึ่งเป็นศาสนาหลักของชาวจังหวัดปราจีนบุรีแล้ว ยังมีผู้นับถือศาสนาคริสต์ จำนวน ๘,๖๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑ ของจำนวนประชากร โดยมีผู้นับถือศาสนาคริสต์มากที่สุดที่อำเภอเมือง รองลงมาคืออำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอศรีมโหสถ ตามลำดับ โดยแบ่งเป็น ๒ นิกาย ดังนี้

๑. นิกายคาทอลิก มีโบสถ์คาทอลิก จำนวน ๕ แห่ง ที่อำเภอเมือง จำนวน ๒ แห่ง อำเภอกบินทร์บุรี จำนวน ๑ แห่ง อำเภอศรีมโหสถ จำนวน ๑ แห่ง และอำเภอบ้านสร้าง จำนวน ๑ แห่ง รวมมีผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก จำนวน ๗,๘๗๙ คน

๒. นิกายโปรเตสแตนต์ มีคริสตจักรโปรเตสแตนต์ จำนวน ๑ แห่งที่อำเภอนาดี มีผู้เผยแผ่ศาสนา จำนวน ๖ คน และมีผู้นับถือศาสนา จำนวน ๗๖๒ คน

๒.๑.๓ ศาสนาอิสลาม นอกจากนั้นจังหวัดปราจีนบุรียังมีผู้นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน ๑,๒๗๑ คน มัสยิด จำนวน ๒ แห่ง โต๊ะอิหม่าม จำนวน ๒ คน คอเต็บ จำนวน ๒ คน และบิหลั่น จำนวน ๒ คน ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอศรีมโหสถ
ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดปราจีนบุรี

๒.๒ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี

จังหวัดปราจีนบุรีมีส่วนราชการ หน่วยงานและองค์กรภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับงานทางศิลปะและวัฒนธรรม จำนวนมาก และเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกันมากมาย ได้แก่

ที่	งานประเพณี	สถานที่จัดงาน	ช่วงระยะเวลาในการจัดงาน	รายละเอียดและความเป็นมา
๑.	ทำบุญใส่บาตรวันขึ้นปีใหม่	สนามกีฬาต้านยาเสพติด ข้างศาลพระหลักเมือง อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี	วันที่ ๑ มกราคม ของทุกปี	เป็นการทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง เพื่อเป็นสิริมงคลในวันขึ้นปีใหม่แบบสากล
๒.	สู้ขวัญข้าว	ต.นนทรี อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี	วันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี	เป็นการเรียกขวัญแม่โพสพและเพื่อเป็นสิริมงคลของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
๓.	ผีปูดำบ้าน	ต.โคกปึก อ.ศรีมโหสถ จ.ปราจีนบุรี	ประมาณวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ของทุกปี	เป็นความเชื่อเกี่ยวกับบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว ดวงวิญญาณยังคงอยู่คอยดูแลปกป้องรักษาลูกหลานให้อยู่เย็นเป็นสุข จึงจัดให้มีพิธีการเลี้ยงผีปูดำบ้านเพื่อเป็นการแสดงความกตัญญู

ที่	งานประเพณี	สถานที่จัดงาน	ช่วงระยะเวลาในการจัดงาน	รายละเอียดและความเป็นมา
๔.	พิธีกรรมการเล่นผีโพง	ลานกลางหมู่บ้าน แปลงประตู หมู่ ๒ ต.หนองโพรง อ.ศรีมหาโพธิ จ.ปราจีนบุรี	วันขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี	เป็นพิธีกรรมที่มีผลทางด้านจิตใจของชาวไทยเชื้อสายเขมร บุษาครูผีและคณะตามที่ได้ บนบาน หรือขอให้สมหวังในการทำงานหรือ หายจากการเจ็บป่วย จึงนำของมาบูชาทุกปี ญาติพี่น้องจะมาพร้อมหน้ากันในวันนี้ เหมือนหนึ่งเป็นวันรวมญาติและรับพรจาก ครุผีและคณะ
๕.	งานเทศกาล มาฆปุรมี ศรีปราจีน	วัดสระมรกต ต.โคกไทย อ.ศรีมโหสถ จ.ปราจีนบุรี	สัปดาห์ วันมาฆบูชา ประมาณ ๑๐ วัน	เริ่มจัดงานครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เพื่อเป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนาและ ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมของจังหวัด
๖.	บุญข้าวหลาม	วัดที่อยู่ในหมู่บ้านต่าง ๆ ใน ต.โคกไทย อ.ศรีมโหสถ ต.หัวหว่า และ ต.ดงกระทายม อ.ศรีมหาโพธิ	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓	เป็นการทำบุญวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๓ ของประชาชนชาวไทยเชื้อสายพวน
๗.	วันสงกรานต์	ทุกอำเภอในจังหวัด ปราจีนบุรี	ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ เมษายน ของ ทุกปี	เป็นประเพณีขึ้นปีใหม่แบบไทย มี ความหมายต่อสมาชิกในครอบครัว ร่วม ทำบุญตักบาตร รดน้ำขอพรผู้ใหญ่ เพื่อ เป็นสิริมงคล
๘.	เลี้ยงผีกลางทุ่ง	หมู่บ้านบริเวณวัดแจ้ง ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี	หลังจาก การทำบุญ วันสงกรานต์	มาบูชาทุก ๆ ปี ญาติพี่น้องจะมาพร้อมหน้า ให้คนในหมู่บ้านปลอดภัยไม่เจ็บป่วย ไม่มี เคราะห์ร้ายและทำให้อยู่เย็นเป็นสุข มีพิธี สงฆ์มีการเข้าร่างทรง และทำบัตแพเลี้ยงผี
๙.	งานนมัสการ ต้นโพธิ์ศรีมหาโพธิ	วัดต้นโพธิ์ หมู่ ๖ ต.โคกปีบ อ.ศรีมโหสถ	กลางเดือนเมษายน ของทุกปี	เป็นการบูชาต้นโพธิ์ ซึ่งเป็นตัวแทนขององค์ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อเป็นสิริมงคล
๑๐.	ก่อพระเจดีย์ ทราย	บ้านหนองเอี่ยน หมู่ ๑ ต.นาแวม อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี	เดือนเมษายน ของทุกปี	เป็นประเพณีดั้งเดิมของหมู่บ้านหนองเอี่ยน เมื่อถึงช่วงหน้าแล้งน้ำลง ชาวบ้านจะ ประกอบพิธีก่อพระเจดีย์ทรายบริเวณกลาง หาด ริมแม่น้ำแควหนุมาน
๑๑.	งานเทศกาล วันวิสาขบูชา	วัดบ้านสร้าง อ.บ้านสร้าง จ.ปราจีนบุรี	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ประมาณ ๑-๒ วัน	เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพระพุทธ ศาสนาของพุทธศาสนิกชนทุกหมู่เหล่า
๑๒.	งานวันเกษตร ของดีเมือง ปราจีนบุรี	ลานพระบรมราชานุสาว รีย์ รัชกาลที่ ๕ หน้าศาลา กลาง (หลังเก่า)	เดือนพฤษภาคม- มิถุนายน ของทุกปี	เป็นการจัดงานเพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกร นำผลิตผลทางการเกษตรมาจัดจำหน่าย เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว
๑๓.	งานบุญบังไฟ	หมู่ ๖ ต.โคกปีบ อ.ศรีมโหสถ	กลางเดือน ๖ ของทุกปี	เป็นประเพณีความเชื่อเรื่องลี้ลับเกี่ยวกับ การขอฝน
๑๔.	งานสัปดาห์ล่อง แก่ง หินเพิง	หน่วยพิทักษ์อุทยาน แห่งชาติ เขาใหญ่ที่ ๙ อ.นาดี จ.ปราจีนบุรี	เดือนกรกฎาคม ของทุกปี	เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สนุกสนาน ตื่นเต้น และช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของ จังหวัดให้ดีขึ้น

ที่	งานประเพณี	สถานที่จัดงาน	ช่วงระยะเวลาในการจัดงาน	รายละเอียดและความเป็นมา
๑๕.	วันสาหบูชาและวันเข้าพรรษา	ทุกพื้นที่ในจังหวัดปราจีนบุรี	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ และแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘	เป็นการทำบุญเนื่องในโอกาสที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระศาสนาเป็นครั้งแรก มีการถวายเทียนจำนำพรรษาและผ้าอาบน้ำฝนแด่พระภิกษุ
๑๖.	แห่พระทางน้ำ	ต.บางแตน อ.บ้านสร้าง	กลางเดือน ๑๑ หรือวันขึ้น ๑ ค่ำเดือน ๑๑	เป็นการดัดแปลงประเพณีอุ้มพระดำน้ำของศาสนาพราหมณ์ให้เข้ากับพระพุทธศาสนา
๑๗.	แห่ปราสาทดอกผึ้ง	อำเภอภินทรบุรี จ.ปราจีนบุรี	ขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๑ (ก่อนวันออกพรรษา ๑ วัน)	เป็นประเพณีที่มุ่งกระทำเพื่อเป็นพุทธบูชาและเป็นสิริมงคล
๑๘.	งานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน	วัดบางกระเบา(พระอารามหลวง) ต.บางกระเบา อ.บ้านสร้าง จ.ปราจีนบุรี	วันแรม ๑ ค่ำเดือน ๑๑ ถึง วันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ ของทุกปี	วัดบางกระเบา จะได้รับผ้าพระกฐินพระราชทานโดยมีหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ เป็นเจ้าภาพมาทอดถวายเป็นประจำทุกปี เป็นที่ภาคภูมิใจของชาวอำเภอบ้านสร้างและชาวปราจีนบุรี
๑๙.	ประเพณีการแข่งขันเรือยาว	๑. แม่น้ำปราจีนบุรี หน้าท่าว่าการ อ.เมืองปราจีนบุรี ๒. บริเวณหน้าวัดบางแตน ต.บางแตน อ.บ้านสร้าง จ.ปราจีนบุรี	ประมาณสัปดาห์ที่ ๒ ของเดือนกันยายน ถึง กลางเดือนตุลาคม ของทุกปี	๑. เพื่อเป็นการสืบทอดการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เพื่อสร้างความสามัคคีและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ๒. เพื่อรักษาสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นให้คงอยู่ และปลูกจิตสำนึกความภาคภูมิใจในสถานที่ ซึ่งครั้งหนึ่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เคยเสด็จมาประทับ ณ ภูมิภาคนี้
๒๐.	กวนข้าวทิพย์	วัดทับช้าง วัดแจ้ง และวัดศรีมงคล อ.ประจันตคาม จ.ปราจีนบุรี	ก่อนวันออกพรรษา ๑ วัน ทุกๆ ปี (วันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๑)	- เป็นประเพณีของชาวพุทธที่มีบรรพบุรุษดั้งเดิมอยู่ในภาคอีสาน ได้เดินทางมาตั้งหลักแหล่งในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี - “ข้าวทิพย์” เป็นอาหารที่พิเศษ หรือเป็นอาหารของเทวดา ได้ผ่านขั้นตอนการปรุงแต่งเป็นอย่างดี ในตอนหนึ่งของพุทธประวัติ พระพุทธเจ้าได้ทรงเสวยข้าวทิพย์หรือข้าวมธุปายาส ซึ่งนางสุชาดานำมาถวาย และได้ทรงตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมโพธิญาณ
๒๑.	ตักบาตรเทโวโรหณะ	วัดเขาวงษ์ หมู่ ๙ ต.ย่านรี อ.ภินทรบุรี จ.ปราจีนบุรี	วันแรม ๑ ค่ำเดือน ๑๑ ของทุกปี	เป็นความเชื่อในเรื่องของพระพุทธเจ้าเสด็จลงมาจากเทวโลก จึงได้มีการจัดพิธีทำบุญตักบาตรขึ้น
๒๒.	ลอยกระทง	ทุกพื้นที่ในจังหวัดปราจีนบุรี	วันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ ของทุกปี	เป็นการขอขมาแม่พระคงคาและบูชาองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยนางนพมาศเป็นผู้ริเริ่มทำกระทงขึ้นเป็นครั้งแรก

ที่	งานประเพณี	สถานที่จัดงาน	ช่วงระยะเวลาในการจัดงาน	รายละเอียดและความเป็นมา
๒๓.	งานนมัสการ หลวงพ่ ทวารวดี	หน้าที่ว่าการอำเภอ ศรีมโหสถ หมู่ ๓ ต.โคกปี่บ อ.ศรีมโหสถ จ.ปราจีนบุรี	ระหว่างเทศกาล งานลอยกระทง วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ของทุกปี	หลวงพ่ทวารวดีเป็นพระพุทธรูปเก่าแก่ สมัยทวารวดี เพื่อความเป็นสิริมงคล จึงได้ จัดให้มีการทำบุญตักบาตร ปิดทอง นมัสการ เพื่อ ขอพร เป็นประจำทุกปี

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดปราจีนบุรี

๓. ด้านสาธารณสุข

สถานบริการและบุคลากรสาธารณสุข

ปัจจุบันในปี ๒๕๕๗ จังหวัดปราจีนบุรี มีสถานบริการสาธารณสุขทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนี้

๓.๑.๑ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๗ แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาล
ศูนย์ ๑ แห่ง เป็นขนาด ๕๐๕ เตียง คือ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร โรงพยาบาลชุมชน ๖ แห่ง
ดังนี้โรงพยาบาลขนาด ๑๒๐ เตียง ๑ แห่ง คือ โรงพยาบาลกบินทร์บุรี ขนาด ๖๐ เตียง จำนวน ๒ แห่ง
ได้แก่โรงพยาบาลศรีมหาโพธิ์ และโรงพยาบาลนาดี และขนาด ๓๐ เตียง จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาล
บ้านสร้างโรงพยาบาลศรีมโหสถ และโรงพยาบาลประจันตคาม

๓.๑.๒ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม จำนวน ๑ แห่ง ขนาด ๑๘๐ เตียง คือ
โรงพยาบาลค่ายจักรพงษ์

๓.๑.๓ สถานพยาบาลเอกชน จำนวน ๒ แห่ง ขนาด ๑๐ เตียง ๑ แห่ง คือ สถานพยาบาล
อิมพีเรียล และขนาด ๓๑ เตียง จำนวน ๑ แห่ง คือโรงพยาบาลโสธรเวช ๓๐๔

จำนวนเตียงผู้ป่วย รวมทั้งสิ้น ๑,๑๓๐ เตียง และมีอัตราส่วนเตียงผู้ป่วยต่อประชากรเท่ากับ
๑ : ๔๐๓ อัตราส่วนบุคลากรสาธารณสุขประเภทที่สำคัญ ได้แก่ แพทย์ ๑๒๗ คน คิดเป็นอัตราส่วนต่อประชากร
เท่ากับ ๑ : ๓,๗๔๙ ทันตแพทย์ ๓๖ คน เท่ากับ ๑ : ๑๓,๒๒๗ เภสัชกร ๕๑ คน เท่ากับ ๑ : ๙,๓๓๗ พยาบาลวิชาชีพ
๗๕๒ คน เท่ากับ ๑ : ๖๓๓

๓.๑.๔ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๙๔ แห่ง

๓.๑.๕ คลินิกประเภทต่าง ๆ ได้แก่ คลินิกแพทย์สาขาเวชกรรมทั่วไป จำนวน ๓๘ แห่ง
สาขาเวชกรรมเฉพาะทาง จำนวน ๒๔ แห่ง กระจายตั้งอยู่ทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอนาดี คลินิกทันตกรรม
จำนวน ๑๘ แห่งตั้งอยู่ในอำเภอเมือง ศรีมหาโพธิ์ ประจันตคาม และกบินทร์บุรี ยกเว้นอำเภอบ้านสร้าง
ศรีมโหสถ และนาดี

๓.๑.๖ สถานพยาบาลสาขาการพยาบาลและผดุงครรภ์ จำนวน ๒๖ แห่ง กระจายอยู่ทุกอำเภอ

๓.๑.๗ สถานพยาบาลสาขาแผนไทย ๑ แห่ง อยู่ที่อำเภอศรีมหาโพธิ์

๓.๑.๘ ร้านขายยา ได้แก่ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน ๖๖ แห่ง ตั้งอยู่ในทุกอำเภอ
ยกเว้นอำเภอนาดี ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จที่มีขายอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ ๑๖ แห่ง ตั้งอยู่ใน
ทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอศรีมโหสถ ร้านขายยาแผนโบราณ ๑๐ แห่ง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอ เมือง บ้านสร้าง
และประจันตคามและร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จเฉพาะยาสัตว์ จำนวน ๑ แห่ง อยู่ที่อำเภอเมือง
ปราจีนบุรี

บทที่ ๕ โครงสร้างพื้นฐาน

๑. การคมนาคม

การคมนาคมของจังหวัดปราจีนบุรี สามารถเดินทางไปมาสะดวกมีเส้นทางรถยนต์ติดต่อไปยังภูมิภาคต่าง ๆ หลายเส้นทาง ดังนี้

๑.๑ เส้นทางติดต่อระหว่างกรุงเทพฯ และปริมณฑล สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง ได้แก่

- ทางหลวงหมายเลข ๓๒๐,๓๓,๓๑๔,๓ ปราจีนบุรี-นครนายก-หินกอง-รังสิต-กรุงเทพฯ ระยะทาง ๑๕๕ กม.
- ทางหลวงหมายเลข ๓๒๐,๓๓,๓๐๕ ปราจีนบุรี-นครนายก-องครักษ์-รังสิต-กรุงเทพฯ ระยะทาง ๑๓๖ กม.
- ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙,๓๐๔,๓๑๔,๓ ปราจีนบุรี-พนมสารคาม-ฉะเชิงเทรา-กรุงเทพฯ ระยะทาง ๑๕๘ กม.
- ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙,๓๒๙,๓,๓๔๘๑,๓๐๔ ปราจีนบุรี-บ้านสร้าง-มีนบุรี-กรุงเทพฯ ระยะทาง ๑๐๐ กม.

๑.๒ เส้นทางติดต่อภาคกลาง ได้แก่

- ทางหลวงหมายเลข ๓๒๐,๓๓ ปราจีนบุรี-นครนายก ระยะทาง ๒๘ กม.
- ทางหลวงหมายเลข ๓๒๐,๓๓,๑ ปราจีนบุรี-นครนายก-หินกอง-สระบุรี ระยะทาง ๘๖ กม.

๑.๓ เส้นทางติดต่อภาคตะวันออก ได้แก่

เส้นทางที่ ๑

- ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙,๓๐๔,๓๑๔,๓ ปราจีนบุรี-พนมสารคาม-ชลบุรี ระยะทาง ๑๒๐ กม.
- ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙,๓๐๔,๓๑๔,๓ ปราจีนบุรี-พนมสารคาม-ชลบุรี-แหลมฉบัง ระยะทาง ๑๕๕ กม.
- ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙,๓๐๔,๓๑๔,๓ ปราจีนบุรี-พนมสารคาม-ชลบุรี-สัตหีบ ระยะทาง ๒๐๕ กม.
- ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙,๓๐๔,๓๑๔,๓ ปราจีนบุรี-พนมสารคาม-ชลบุรี-สัตหีบ-มาบตาพุด ระยะทาง ๒๓๐ กม.
- ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙,๓๐๔,๓๑๔,๓ ปราจีนบุรี-พนมสารคาม-ชลบุรี-สัตหีบ-ระยอง ระยะทาง ๒๕๐ กม.

เส้นทางที่ ๒

- ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙,๓๑๕ ปราจีนบุรี-พนมสารคาม-พนสนิมคม-ชลบุรี ระยะทาง ๑๒๐ กม.
- ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙,๓๐๔,๓๓๑,๓ ปราจีนบุรี-พนมสารคาม-แปลงยาว-สัตหีบ ระยะทาง ๑๘๐ กม.
- ทางหลวงหมายเลข ๓๑๙,๓๐๔,๓๓๑,๓๖ ปราจีนบุรี-พนมสารคาม-แปลงยาว-ระยอง ระยะทาง ๑๘๕ กม.

๑.๔ เส้นทางติดต่อจังหวัดสระแก้ว ประเทศกัมพูชา และประเทศเวียดนาม

□ ทางหลวงหมายเลข ๓๓ ผ่านจังหวัดสระแก้ว ระยะทาง ๙๐ กม. ถึงชายแดน กัมพูชา ระยะทาง ๑๕๖ กม. กรุงพนมเปญ ๕๐๐ กม. และโฮจิมินห์ซิตี ระยะทาง ๖๐๔ กม.

๑.๕ เส้นทางติดต่อภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เส้นทางที่ ๑

□ ทางหลวงหมายเลข ๓๔๕๒,๓๓,๓๐๔,๒ ปราจีนบุรี-กบินทร์บุรี-ปักธงชัย-นครราชสีมา ระยะทาง ๑๙๔ กม.

□ ทางหลวงหมายเลข ๓๔๕๒,๓๓,๓๐๔,๒๔,๒๑๘ ปราจีนบุรี-กบินทร์บุรี-ปักธงชัย-นางรอง-บุรีรัมย์ ระยะทาง ๒๙๕ กม.

เส้นทางที่ ๒

□ ทางหลวงหมายเลข ๓๔๕๒,๓๓,๓๑๙๘,๓๓๙๕,๓๔๘๖,๓๔๘,๒๔,๒๑๘ ปราจีนบุรี-สระแก้ว-วัฒนานคร-นางรอง-บุรีรัมย์ ระยะทาง ๓๐๐ กม.

นอกจากทางรถยนต์แล้ว จังหวัดปราจีนบุรียังมีเส้นทางรถไฟ ซึ่งรับส่งผู้โดยสารและบรรทุกสินค้า มีสถานีรถไฟในตัวเมือง จำนวน ๑ แห่ง และมีขบวนรถไฟวิ่งผ่านไป - กลับ วันละ ๑๔ ขบวน เป็นรถดีเซลรางธรรมดา จำนวน ๔ ขบวน รถธรรมดาขานเมือง จำนวน ๘ ขบวน และรถธรรมดารวมโดยสารสินค้าจำนวน ๒ ขบวน

๒. แหล่งน้ำ

๒.๑ น้ำอุปโภคบริโภค

จังหวัดปราจีนบุรีมีกำลังผลิต จำนวน ๑๒,๙๖๐,๐๐๐ ลบ.ม. น้ำที่ผลิตได้ ๗,๑๒๔,๑๒๙ ลบ.ม. ปริมาณน้ำที่จ่ายแก่ผู้ใช้ จำนวน ๕,๒๙๘,๘๒๓ ลบ.ม. ปริมาณน้ำที่จ่ายเพื่อสาธารณะ จำนวน ๙,๓๔๒ ลบ.ม. และมีจำนวนผู้ใช้ น้ำ จำนวน ๒๑,๙๓๖ ราย มีสำนักงานประปาเขตอำเภอ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ เมือง ประจันตคาม กบินทร์บุรี และศรีมหาโพธิ์

๒.๒ น้ำเพื่อการเกษตร

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี ประกอบด้วยอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๔ แห่ง อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก จำนวน ๒ แห่ง, ฝายคอนกรีต จำนวน ๔๙ แห่ง, ทำนบ จำนวน ๗ แห่ง, สระ/หนอง/บึง จำนวน ๙๘ แห่ง และคู/คลอง จำนวน ๑๑๙ แห่ง

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ.๒๕๕๘/ สำนักงานชลประทานจังหวัดปราจีนบุรี

๒.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำปราจีนบุรี ลุ่มน้ำสาขาที่สำคัญของกลุ่มน้ำปราจีนบุรี ประกอบด้วย ลุ่มน้ำพระสทิง ลุ่มน้ำพระปรัง ลุ่มน้ำหนุมาน และลุ่มน้ำปราจีนบุรี สายหลักมีแม่น้ำปราจีนบุรีเป็นแม่น้ำสาขาที่สำคัญของแม่น้ำบางปะกง ที่ไหลจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตกเกิดจากการไหลบรรจบกัน ของแม่น้ำ ๒ สายคือแม่น้ำหนุมานซึ่งมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาทางตอนเหนือของจังหวัดปราจีนบุรี และแม่น้ำพระปรังที่ไหลมาจากที่สูงทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดปราจีนบุรีบริเวณอำเภอกบินทร์บุรี และไหลไปบรรจบกับแม่น้ำนครนายกบริเวณอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา กลายเป็นแม่น้ำบางปะกงและไหลลงสู่อ่าวไทย

๒.๔ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า

ปัจจุบัน ได้จัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าในจังหวัด จำนวน ๔๗ สถานี พื้นที่โครงการ จำนวน ๑๒๓,๐๙๓ ไร่ พื้นที่ส่งน้ำ จำนวน ๘๖,๖๐๐ ไร่ เพื่อประโยชน์ในด้านการเกษตรและแก้ไขปัญหาความแห้งแล้งของพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน

๓. ไฟฟ้า

- คริวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ และไม่มีไฟฟ้าใช้ จำแนกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง)				
		ที่อยู่อาศัย	สถานธุรกิจ/และอุตสาหกรรม	สถานที่ราชการ/สาธารณะ	อื่น ๆ	รวม
เมืองปราจีนบุรี	๔๐,๑๗๓	๗๘.๑๖	๑๓๒.๘๑	๔.๓๕	๓.๖๘	๒๑๙.๐๐
กบินทร์บุรี	๓๖,๘๐๔	๕๙.๖๕	๓๓๒.๐๙	๑.๘๗	๒.๔๗	๓๙๖.๐๘
ศรีมหาโพธิ์	๒๗,๗๘๙	๕๔.๐๖	๕๓๖.๕๙	๒.๖๘	๘.๘๑	๖๐๒.๑๔
ประจันตคาม	๑๗,๒๗๕	๒๘.๕๑	๒๔.๑๔	๑.๒๑	๐.๒๐	๕๔.๐๖
นาดี	๑๙,๙๒๐	๓.๔๒	๔๑.๒๕	๐.๑๔	๐.๐๗	๔๔.๘๘
บ้านสร้าง	๘,๔๑๖	๑๕.๑๔	๑๒๐.๐๐	๐.๘๔	๑.๐๕	๑๓๗.๐๓
ศรีมโหสถ	๕,๗๙๘	๑๐.๙๒	๔๒.๓๐	๐.๗๕	๐.๓๓	๕๔.๓๐
รวม	๑๓๗,๙๘๒	๒๔๙.๘๖	๑,๒๒๙.๑๘	๑๑.๘๔	๑๖.๖๑	๑,๕๐๗.๔๙

ที่มา : รายงานสถิติจังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ.๒๕๕๘/ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดปราจีนบุรี

๔. โทรศัพท์

- จำนวนชุมสายและเลขหมายโทรศัพท์

จังหวัดปราจีนบุรีมีชุมสายโทรศัพท์จำนวน ๕๔ แห่ง และมีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ และสาธารณะ ๓๙,๕๐๕ เลขหมาย เลขหมายโทรศัพท์ที่มีผู้เช่า จำนวน ๒๒,๕๖๘ เลขหมาย

บทที่ ๖

ด้านความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๑. ข้อมูลการจับกุมคดีอาญา ๕ กลุ่ม ณ เดือนตุลาคม ๒๕๕๗ - กันยายน ๒๕๕๘

ลำดับ	ฐานความผิด	จำนวนคดีที่ได้รับแจ้ง (คดี)	จำนวนคดีที่จับกุมได้ (คดี)
๑	กลุ่มที่ ๑ คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ		
	- ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	๑๙	๑๖
	- ปล้นทรัพย์	๑	๑
	- ชิงทรัพย์รวม	๘	๗
	- ลักพาเรียกค่าไถ่	๐	๐
	- วางเพลิง	๓	๓
	รวม	๓๑	๒๗
๒	กลุ่มที่ ๒ ประทุษร้ายชีวิต ร่างกาย เพศ		
	- ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	๑๙	๑๖
	- ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา	๗	๖
	- ทำให้ตายโดยประมาท	๑	๑
	- พยายามฆ่า	๒๗	๒๔
	- ทำร้ายร่างกาย	๑๘๔	๑๖๙
	- ข่มขืนกระทำชำเรา	๔๐	๓๒
รวม	๒๗๘	๒๔๘	
๓	กลุ่มที่ ๓ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์		
	ลักทรัพย์	๔๑๐	๒๐๒
	วิ่งราวทรัพย์	๑๔	๙
	ริดเอาทรัพย์	๑	๑
	ชิงทรัพย์ (รวม)	๙	๗
	ปล้นทรัพย์	๑	๑
	รับของโจร	๑	๑
	ทำให้เสียทรัพย์	๑๗๔	๑๖๙
	รวม	๖๑๐	๓๙๐

ลำดับ	ฐานความผิด	จำนวนคดีที่ได้รับแจ้ง (คดี)	จำนวนคดีที่จับกุมได้ (คดี)
๔	กลุ่มที่ ๔ คดีที่น่าสนใจ		
	- โจรกรรมรถจักรยานยนต์	๑๕๓	๓๘
	- โจรกรรมรถยนต์	๒๖	๕
	- โจรกรรมโค-กระบือ	๐	๐
	- โจรกรรมเครื่องมือการเกษตร	๑	๐
	- ปล้น-ชิงรถยนต์โดยสาร	๐	๐
	- ปล้น-ชิงรถที่กึ่ง	๐	๐
	- ข่มขืนและฆ่า	๐	๐
	- ลักพาเรียกค่าไถ่	๐	๐
	- ฉ้อโกงทรัพย์	๖๒	๓๒
	- ยักยอกทรัพย์	๔๖	๒๓
	รวม	๒๘๘	๙๘
	๕	กลุ่มที่ ๕ รัฐเป็นผู้เสียหาย	
อาวุธปืนธรรมดา		๒๙๙	๓๓๓
อาวุธปืนสงคราม		๘	๘
วัฏระเปิด		๐	๐
การพนันทั่วไป		๘๗๓	๑,๙๘๒
สลากกินรวบ		๖๙๖	๗๐๘
ยาเสพติด		๒,๓๒๐	๒,๓๙๔
สถานบริการ		๐	๐
ปรามการค้าประเวณี		๑,๙๓๔	๑,๙๓๔
โรงแรม		๐	๐
มีและเผยแพร่วัตถุลามก		๑	๑
รวม	๖,๑๓๑	๗,๓๖๐	

ที่มา : ตำรวจภูธรจังหวัดปราจีนบุรี / <http://www.prachinburi.police.go.th/law.html>

๒. ด้านการปราบปรามยาเสพติด

แนวทางการดำเนินงานด้านการปราบปรามยาเสพติด

- ๑) ปราบปรามเครือข่าย/กลุ่มค้ายาเสพติดรายสำคัญโดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดตั้งชุดปฏิบัติการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ประกอบด้วย ตำรวจ ทหาร และฝ่ายปกครอง
- ๒) จัดตั้งจุดตรวจ/จุดสกัดยาเสพติดและเพิ่มประสิทธิภาพจุดตรวจจรวจรอกสมบุรณ์ถนนสาย ๓๕๙ โดยจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยในการค้นหายาเสพติด
- ๓) ฝึกอบรมแหล่งข่าวเพื่อสืบสวนการเข้าถึงกลุ่มผู้ค้าและทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด

๓. ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

- ๒.๑ ระบบสมัครใจ เป้าหมาย ๖๑๐ ราย ผลการดำเนินงาน ๒๙๐ ราย
- ๒.๒ ระบบบังคับบำบัด เป้าหมาย ๖๒๔ ราย ผลการดำเนินงาน ๖๑ ราย
- ๒.๓ ระบบต้องโทษ เป้าหมาย ๑๙๒ ราย ผลการดำเนินงาน ๐ ราย
- ๒.๔ ติดตามผู้ผ่านการบำบัดทุกระบบ เป้าหมาย ๘๖๘ ราย ผลการดำเนินงาน ๒๓๐ ราย

แนวทางการดำเนินงานด้านการบำบัดรักษา

๑. นำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อลดวงจรปัญหาเสพติดโดยจัดทำค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จำนวน ๖ รุ่น รวม ๔๐๐ คน
๒. พัฒนาคุณภาพสถานบำบัดรักษาให้ผ่านการรับรองคุณภาพ ๗ แห่ง
๓. บูรณาการระบบสมัครใจกับระบบบังคับบำบัด และปรับปรุงระบบการเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบบังคับบำบัด
๑. พัฒนาระบบฐานข้อมูลบำบัดรักษาให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง ทันสมัย สามารถใช้เป็นข้อมูลการวางแผนและใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ที่มา : ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดปราจีนบุรี ณ เดือน มกราคม ๒๕๕๙

สารบัญ

	หน้า
สัญลักษณ์ประจำจังหวัดปราจีนบุรี	๑
แผนที่จังหวัดปราจีนบุรี	๒
แผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๐ (ปีงบประมาณ ๒๕๕๙)	๓
บทที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดปราจีนบุรี	
ประวัติจังหวัดปราจีนบุรี	๕
ที่ตั้งอาณาเขต	๕
ลักษณะภูมิประเทศ/ลักษณะภูมิอากาศ	๕
พื้นที่ / ข้อมูลการปกครอง/ประชากร	๖
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๗
ทรัพยากรป่าไม้	๗
ทรัพยากรแร่ธาตุ	๙
ทรัพยากรน้ำ	๙
ทรัพยากรดิน	๑๐
บทที่ ๒ สภาพทางการเมืองการปกครอง	
การเลือกตั้ง	๑๑
การบริหารราชการ	๑๑
รายนามผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี	๑๒
บทที่ ๓ สภาพทางด้านเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๑๔
เงินฝากและสินเชื่อ	๑๕
การประกอบอาชีพ	๑๕
บทที่ ๔ สภาพทางสังคม	
ด้านการศึกษา	๑๙
ด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	๒๑
ด้านสาธารณสุข	๒๔
บทที่ ๕ โครงสร้างพื้นฐาน	
การคมนาคม	๒๕
แหล่งน้ำ	๒๖
ไฟฟ้า	๒๗
โทรศัพท์	๒๗
บทที่ ๖ ด้านความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	
ข้อมูลการจับกุมคดีอาญา ๕ กลุ่ม	๒๘
ด้านการปราบปรามยาเสพติด	๓๐